

Meliorace zaměstnávaly pábitele všeho druhu

Obrázky z obyčejného života malíře Zdeňka Ladry z Loun

Minule jsme se Zdeňkem Ladrou prožívali jeho namalování, které vyústilo ve svatbu, ale také rok 1968 a vojnu. Po ní z OSP Louny přešel do podniku Meliorace. Tehdy se říkalo meliorace, poslední šta-ce. Zdeněk je však přesvědčen, že to bylo nejlepší zaměstnání, co ho potkalo. Práce byla v úkole, takže když velmi tvrdě dřel, mohl si pak udelat volno na malování. Rád vzpomíná na své kolegy, mezi kterými figurovali pábítelé všeho druhu. Tedy se pohodlně usadte a dopřejte si další díl plnotučného vyprávění.

„Meliorace, to byla dřina, pořád ve vodě, v bahně. Ale byla to práce v úkole a kdo byl šikovnej, vydělal slušný peníze. Bydlelo se v maringotkách a když přišlo, dělat se nemohlo a chodilo se do hospody. Když bylo hezky, makalo se nonstop.

Můj první parták byl správně ješitnej dědek Láda. Jako odborník mi, ušákoví, vysvětloval, jak se stává žlaby do šňůry a já se bránil, že do šňůry zítím umím a do svačiny jsem iniciativně udělal práci, se kterou se on potýkal tři dny. Zhrozil se a hned mě krotit, hochu, hochu, takhle dělat nemůžeme, a já, kdo říkal, že dělat musíme? Tahal pak ze šichty zvířectvu pytle kopřiv. Záhy jsme se sešli, on připravoval dno a nastavěl žlaby, já zdil. Paráda.

Nádhernej ekspert byl právník Míra. Jezdil bělorusem. V hlavě nosil snad všechny sbírky zákonů, co kdy existovaly, a děšně vozrala. Pomáhal partákům při lapáličích se soudama. Právníci z toho byli vždycky celý říčný a prej, pane, kde jste ten paragraf vyhrabal? No, to vašemu

Rád vzpomínám na zpěváka Ivana, dělal na fréze. Bezva parták a voblemsta prvního řádu. On vám byl k chlastu zvláštně anatomicky uzpůsobený. Když už měl dost, jen na chvilku odskočil z hospody ven, a zatímco normální chlapi, když přeberou, tak řácky zvracejí, milej Ivan jenom tak mezi řečí ubluňkl, a hned do sebe zkusmo napral další štampel a prej, je to dobrý, chytlo se to, a už tam ty vodky zase sázal jednu za druhou. Bohém neskutečněj, lidi ho milovali. Jeden čas zpíval s dechárnou v Unionu a pak i v kulturáku. Jednou, když přišlo a nedalo se dělat, tak se šlo do hospody. V půl jedenáctý dopoledne už Míla stál na stole, ruce nahoře, vypěvoval a hospoda a všichni násoskové byli jeho. Nedávno zavítal do Loun. Teď dělá asi bezdomovce v Praze, protože prý má, co mu policie rozkradla nějaký krabice, problémy s bydlením. Hlásil, že je čerstvě po tahu a má hlad. Tak jsem mu namazal pořádněj zouvak chleba sádlem a předal mu sklenici kyselejších vokurek a Ivan

Zdeněk Ladra (vlevo) a dobří kamarádi z práce.

nádraží občanky. V práci byl úzasně šikovnej. Jeho specialitou byly podkopy pod silnicema. Ty dělal zásadně v noci, aby ty jeho grify nemohl nikdo vobšlehnout. Do silničního břehu se dobýval rejcem zvenčí, vykutanou zeminu dával do necek, plazil se výkopem po kolenou, a po vazelině tam pak vepal roury. Melioracím se vyplatil, byl lacinější, než kdyby platili protlakáře. Fakt machr, akorát že do práce chodil, jak sám chtěl. Jednou jsme se pro něj stavovali se šéfem a Jarde, jak to vidíte? Jak byl nalitý, zařval, mámo, oni chtěj, abych šel do práce, zamkni, já je zabiju, a v jedny ruce králíka, ve druhý sekýru, zuřivě nás honil po dvoře. Naštěstí se nám podařilo utýct a sekýra se zařala až do čerstvě zabouchnutých vrat.

Další Jarde byl taky dobrá figura. Ten jednou ujel z práce a stopl přímo podnikový vedení. Ochotně soudruhu ředitel a náměstkovi vykládal, jak dělá u melioraci, jací jsou šéfové volí a jak je přečůrá, kdykoli se mu zachce. Druhý den šli šéfové na stavbu najisto, jenže milej Jarde měl víc štěstí než rozumu. Ten den byl zrovna u zubaře. No a protože jednou brejle nosil a pak zase ne, chvíli byl fousatej a jindy hladkej a taky vlasy míval různě dlouhý, tak se ho ředitelství nakonec nedohledalo.

Výrazně krásná perzóna byl echotvni morgoš ěda. Jezdil do práce v koženým plášti ala gestapo, vysoký vojenský boty, klobouk, šálu, no vypadal jako cikánskej baron. Dělati jsme spolu na Pátku. Až do jeho příchodu jsem se převlíkal ve křoví v polích. ěda okamžitě zařídil, že

jme dostali šatnu na zámku. Nerad by totiž přišel o svůj parádni ohoz. „Děti tě musej žít,“ kladl mi na srdce fešák ěda a bral šestkrát tolik dětskejš předavků, než vydělal. A při výplatě zásadně nechťel pěti-stovky, jenom stokoruny. Jak dostal pětistovky, nařikal, co jste mě to dali za svinstvo. Potřeboval domů přinést pěknej štrůdl bankovek, a ně pár mizernejch papírků.

Jednou, když jsem dělal potok v Oulovicích, tak jsem nafasoval taky pěknýho kusa. Šef povídá, von to má hozený kapku šejdrem. A taky jo. Z partáka se vyklubal šílenýj astrológ. Celou maringotku mi počmáral vzorečkama a výpočtama a při práci si hnedka v blátě hnedka zlomil nohu tak vošklivě, že si ho nechali v nemocnici. A on za tři dny za mnou do Oulovic došel jen v takový tom nemocničním eráru, vandělíčku agumovejch pantoflích radostně hlásil, já jim utek, a hned začal s výpočtama, no hotovej Koperník. A třeba řek, že se tohle těleso srazí s tímhle tělesem, a že bude srazka a tudíž už vůbec nemá cenu dělat. A jindy se zase vsadil o ruma a v mrazivým předjaří skočil voblečený ve vařáku a gumákách do oulovický nádrže. Na převlečení tenkrát měl akorát toho nemocničního andělíčka. Naštěstí zrovna přišlo, tak jsme se schovali v hospodě.

Meliorace, to byl klondajk, to byla absolutní svoboda za hluboký totality, a ty existence nádherný a neskutečný!

(pokračování příště)

Připravila Květa Tošnerová

pohotovost pro bolavou duši

Pro hodnocení konzumace alkoholu existují docela přesné postupy, neboť alkoholem se zabývají lékaři i vědci. Aby se na rozdíl od vědeckých účelů nemuselo striktně hovořit o gramech alkoholu, byl pro zjednodušení stanoven termín „standardní nápojová jednotka“, která odpovídá zhruba 16 gramům alkoholu. A právě takové množství alkoholu představuje 1 pivo (o síle 4%) nebo 2 dl vína nebo 0,05 dl destilátu (o síle 40%). Ano, alkoholu požíváte přibližně stejné množství, dáte-li si 4 piva nebo 4 whisky, což mimochodem neradí slyší lidé, kteří jsou přesvědčeni, že „pivo přece není alkohol“. Pomocí těchto nápojových jednotek se hodnotí takzvané rizikové pití, škodlivé pití a posléze i závislost. Co jednotlivé pojmy znamenají?

Rizikové pití je takové, které pravděpodobně povede k poškození, jestli bude přetrvávat – odborníci udávají hranici 20 g alkoholu denně pro ženy a 40 g alkoholu denně pro muže. Pokud tuto hranici překonáme, vystavujeme se již rizikovému pití.

Škodlivé pití pak znamená takový způsob konzumace alkoholu, který již reálně způsobuje škody na zdraví, tělesném nebo duševním. Jedná se zhruba o vypití 60 g alkoholu při jedné příležitosti. Přepočítejte si tedy „svou obvyklou dávku“ vypitou třeba při sobotních oslavách a odpověď dostanete poměrně snadno...

K odpovědi týkající se rizikivosti svého pití se dostanete i pomocí velmi jednoduchého orientačního testu. Týká se týdenní spotřeby alkoholu a říká, že rizikové pití nastává u mužů tehdy, piji-li týdně nad 17 standardních nápojů, v případě žen jde o 10. Můžete si tento hrubý obrázek snadno udělat sám. Pomocí dalších,

Rodina a přátelé na mne útočí, že mám problémy s alkoholem. Já si to nemyslím. Po práci si dám dvě-tři piva, u televize pak sklenku whisky. V sobotu si piju piv asi šest. Při preventivce mi lékař řekl, že mám vyšší tlak a doporučil mi pít méně, i proto, že v rodině jsou problémy se srdcem. Nepřeháněj to všichni?
(Dan, Žatecko)

Již speciálních dotazníků lze pak u každého poznat třeba to, nakolik se případně jedná již o počínající závislost, což je důležité pro stanovení druhu odborné pomoci.

Jak alkohol škodí, to je obvyklé dost známo. Přispívá k mnoha tělesným nemocem jako jsou postižení trávicího traktu, nádory, kardiovaskulární onemocnění, poruchy imunity, reprodukční a prenatální poškození, větší úrazovost. V jeho důsledku se objevují u člověka změny chování, které pak dále vedou ke vztahovým problémům, a to nejen v rodině. Narůstá riziko společensky nežádoucích projevů, od rušení nočního klidu přes násilí, dopravní nehody, poškození druhých osob. Hrozí ztráta zaměstnání, tedy i finanční problémy. Dá se říct, že se jak domeček z karet postupně hroutí všechny složky života.

Je statisticky prokázáno, že omezení či ukončení spotřeby alkoholu je zdravý a prospěšný. Všechna akutní rizika se sniží či vymizí, i v chronických onemocnění dochází ke zlepšení stavu. Samozřejmě je velmi důležité to, jak pijiící člověk svou situaci vnímá, nakolik si připouští problém. Obecně se nejdřív setkáváme se stádiem, kdy člověk nemá zájem nic měnit, zpravidla proto, že si problém neuvědomuje vůbec nebo jen málo. Někdy lidé nevědí, že příčinou jejich problémů je alkohol nebo že je alkohol přivádí do různých rizik. V této fázi si to často ale uvědomuje okolí a vyvíjí na ně tlak, aby vyhledali pomoc. Jakmile dotyčný „prohlédne“ a uvědomí si rizika a problémy, nastává další fáze. Ta však může trvat dost dlouhou dobu, během které člověk prožívá boj mnoha proti a uvědomuje si nutnou energii a ztráty, bez nichž to nepůjde. Dalším krokem je plánování změny svých návyků, se kterým obvykle člověk už seznamuje i své okolí. A pak již přijde akce v podobě viditelné změny chování. Právě v tomto stádiu bývají lidé v kontaktu s odborníky nebo se svépomocnými skupinami, od nichž se jim dostává pomoci. Pravidelné schůzky skupin Anonymních alkoholiků najdete na www.anonymnialkoholici.cz, je zde seznam měst, kde se scházejí, a kontaktní telefon.

Málokomu se povede své návykové chování změnit hned napoprvé. Když tedy dojde k tzv. relapsu, tak nejde o fatální selhání, ale o proces boje, ve kterém může každý dosáhnout vítězství. Primář Nešpor zabývající se závislostmi svým klientům říká: „Vaše recidiva je pro vás nesmírně cennou zkušeností na cestě k abstinenci. Skoro každý má takovou zkušenost.“ Jistě, říká to skutečně závislým osobám, které může osvobodit jedině abstinence, zatímco my zde mluvíme o omezení pití, aby se jeho intenzita dostala mimo škodlivou či rizikovou oblast. Ale obecná platnost tu je: selhání je lidské a neznamená konečnou prohru, je to naopak „hozená rukavice“. Záleží jen na nás samotných.

Dane, odpověď na svou otázku jste dostal. Kdybyste si chtěl promluvit (samozřejmě nejen o alkoholu), na Lince duševní tísně najdete v nepřetržitém provozu odborně zdatného a empatického člověka, který s vámi bude hledat cestu k vyřešení vašich těžkostí. Stačí vytočit 476 701 444...

Pracovnice Linky duševní tísně

Práce u melioraci byla často mimořádně náročná.

klukovi opravdu pomůže. Nepůjde sedět na sedm, ale jenom na šest let. A milej Míra za dobrou radu fasoval basu piva nebo flašku vodky a hned to musel zdolat, kolikrát třeba tři dny z maringotky nevylezl.

Copak Míra, to byl chlastolitr noblesní, ale dělal s námi taky jeden grádovitej vozungr, co se v hospodě neobtěžoval ani na toaletu a dělal pod sebe. Nikdo ho kvůli tomu za partáka nechťel.

sposobeně odkračel ku Praze. Další kusan bydlel v Žatci u chmelničky. Samorost Jarouš dokázal už ráno v sedm stát v bufetu na nádraží, snídal grog a sklápěl do sebe rummy na zahřátí. Pak v podroušení s oblibou balancoval na nádražním schodišti na kandelábru a dělal letadlo. Na holky, co šly do školy, vrčel „Brrrrr...“ a pořádal na ně nálety. Místo modráků nosil ajzlbnačkej mundúr a občas kontroloval lidem na

Smolničtí oslavili svobodu a demokracii hudbou

Vkostele sv. Bartoloměje na Smolnici v sobotu 19. listopadu vystoupil pěvecký sbor Harmonie Louny pod vedením sbormistra Jiřího Kurky. Hosty pořadu nazvaném Den svobody a demokracii oslavíme koncertem, byli sólistka Lucie Nováková, kterou znají především v Postoloprtech, kde ještě jako Lucie Malá založila a vedla úspěšný pěvecký soubor Blecha, a klavírista Václav Krahulík, který učí na Univerzitě J. E. Purkyně.

Koncertem provázela Karel Ploranský, který přibližoval osudy autorů i skladeb. Koncert zahájila píseň nejstarší – zazněla známá skladba Adama Michny z Otradovic Nebeští kavalérové. Následovaly skladby G. F. Händela, F. X. Brixioho, Agnus Dei poté nádherně čistě zazpívala sólistka Lucie Nováková, stejně jako Písně milostné Antonína Dvořáka, předehru k opeře Špalíček Bohuslava Martinů nebo slovenskou lidovou Povedz že mi povedz. Píseň A. L. Webera Pie Jesu zpívala Lucie spolu s Kateřinou Kurkovou z Harmonie.

Zněly i písně vlastenecké, kupříkladu Zvonařovy Čechy krásné, Čechy

me, ale také Rodná zem Eugena Suchoně, Škroupův Kde domov můj, kdy posluchači se zájmem vyslechli též druhou, méně známou sloku. Na závěr sbormistr Jiří Kurka rozdělil texty avšichni společně zazpívali tradičně Jednou budem dál.

„Byla jsem velmi mile překvapena dobrou úrovní zpěváků a koncert mě potěšil. Nápad společně zazpívat Tradicionál mě až dojal. S manželem jsme konstatovali, že sbor zpívá až na profesionální úrovni, ocenili jsme přesné nástupy i zakončení skladeb. Zpěváci zpívali čistě a s citem, velmi dobře pracovali na dynamice. Je vidět velmi kvalitní ve-

dení sbormistra,“ hodnotí koncert jedna z přítomných posluchaček, která se hudbou dlouhá léta zabývá. Krásnou akci zorganizoval Spolek

Harmonie Louny spolu se sólistkou Lucií Novákovou připravily posluchačům ve Smolnici nevsední kulturní zážitek.

Bronzová medaile pro Ježkovy woči...

Lounská funková kapela Ježkovy woči po letošním úspěchu na lounském vábení zaznamenala další úspěch, kterým se rázem katapultovala mezi regionální hudební elitu. Se svým prvním videoklipem Funky Monkey získala 3. místo v premiérovém ročníku Festivalu amatérských videoklipů regionálních kapel Festklip, jehož cílem je podpořit a zviditelnit regionální amatérské kapely. Do soutěže se mohla přihlásit hudební skupina z Ústeckého kraje, která už natočila svůj videoklip. „O výhercích rozhodovala nejen porota, své hlasy mohli zájemci posílat i prostřednictvím internetu. Akce, která se konala pod záštitou Ústeckého kraje, je na severu Čech jedinou svého druhu,“ řekla Magdaléna Jenčíková z realizač-

ního týmu festivalu. „Nebylo moc času, půjčil jsem si kameru a narychlo jsme to upletli, točili jsme díky našemu kamarádovi Milanovi Mezerovi i z letadla. Poctivých čtrnáct dní práce a klip byl na světě,“ uvedl lídr kapely Libor Hrzán a dodal: „Nejhorší je klip nastříhat, aby vše sedělo s muzikou, ta je nahraná zvlášť.“ Kdo bude chtít skupinu Ježkovy woči slyšet na vlastní slechy, může přijít v pátek 10. prosince do lounské kavárny Moak. Samotný bronzový klip je možno zhlédnout na www.jezkovywoci.cz. Předání cen proběhlo 14. listopadu v mosteckém kulturním domě Medůza. Na snímku náměstek hejtmanky Ústeckého kraje Pavel Kouda (zcela vlevo) předává členům skupiny (zleva: Libor Hrzán, Jan Jirotko a Pavel Grundza) cenu za třetí místo. (rud)

